

ВИМОГИ, ЩО ВИСУВАЮТЬСЯ ДО ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Вартанян Ніна Норіківна

студент-спеціаліст юридичного факультету

Харківського національного університету

імені В. Н. Каразіна

e-mail: ninok6990@mail.ru

***Ключові слова:** державна служба, вимоги, професійна діяльність.*

Специфіка професійної діяльності державного службовця, чіткі вимоги, які висуває ця діяльність до особистості, критерії її професійної придатності чи непридатності до роботи на посадах різного рівня і категорії сьогодення недостатньо досліджено та розроблено. Лише правова основа надасть можливість створити корпус державних службовців нового типу, заснований на їхньому професіоналізмі, високому рівні загальнокультурної освіти та володіння сучасними інформаційними технологіями.

Як показує світовий досвід, підвищенню ефективності діяльності всієї системи державної служби значною мірою сприяє розроблення на нових концептуальних засадах та прийняття кодексів честі, етики, типових правил поведінки різних категорій державних службовців, нормативних актів, що регулюватимуть професійну діяльність і характер поведінки державних службовців. На сьогодні актуальною проблемою є вдосконалення професійно-кваліфікаційних характеристик [3, с. 364–365].

Чинний Закон України «Про державну службу» не містить чіткого переліку вимог, що висуваються до особи під час прийняття її на державну службу. У ньому це питання розв'язується шляхом вказівки на обмеження, пов'язані з прийняттям її на державну службу (ст. 12). У свою чергу підтвердження доцільності розв'язання питання щодо встановлення певного мінімуму основних вимог, що висуваються до особи, яка претендує на вступ на державну службу, є ст. 21 проекту Закону України «Про державну службу», яка має назву «Загальні вимоги до осіб, що вступають на державну службу і претендують на зайняття посади державної служби». Вона висуває більш жорсткі вимоги до майбутніх держслужбовців. Якщо за нормами чинного Закону не можуть бути обраними або призначеними на посаду в державному органі та його апараті особи, які визнані у встановленому порядку недієздатними чи мають судимість, що є несумісною із зайняттям посади або у випадку прийняття на службу будуть безпосередньо підпорядковані або

підлеглі особам, які є їх близькими родичами чи свояками, то законопроект містить додатковий перелік вимог до держслужбовців.

Особи, котрі вступають на державну службу і претендують на посади державної служби, повинні мати повну вищу освіту, знати Конституцію, закони України та інші акти законодавства України, необхідні для виконання службових обов'язків, вільно володіти державною мовою (в проекті, навіть, закріплено обов'язок державного службовця користуватися державною мовою під час виконання службових обов'язків) та мати стан здоров'я, достатній для виконання службових обов'язків за висновком медичної комісії, наданим у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України [4].

Але на нашу думку, окрім вимог, що висуваються до осіб, які претендують на вступ на державну службу, також законодавчо необхідно закріпити вимоги, що мають ставитися до особи, яку вже прийнято на державну службу та призначено на певну посаду. Це мають бути вимоги до процесу і результатів виконання службово-трудова обов'язків особою як державним службовцем.

Такі вимоги повинні або безпосередньо міститися, або виходити зі змісту принципів державної служби, що мають місце у чинному Законі України «Про державну службу» (ст. 3) та його проекті (ст. 3). На підставі їх узагальнення можна виокремити такий комплекс вимог, що висуваються до персоналу органів державного управління: служіння народу України та патріотизм; верховенство права як основа діяльності з реалізації функцій державного управління; демократизм; політична нейтральність та об'єктивність; гуманізм і соціальна справедливість; пріоритет прав людини і громадянина; дотримання прав та законних інтересів органів місцевого і регіонального самоврядування, прав підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян; професіоналізм та компетентність; прозорість, ініціативність; добросовісність; відданість справі; гласність та відкритість; персональна відповідальність за виконання службових обов'язків; дисциплінованість [2].

Встановлення таких вимог для цієї категорії осіб обумовлене тим, що державницькі функції здійснюють люди, що мають як позитивні (фахова підготовка, прагнення у повному обсязі виконувати покладені на них обов'язки), так і негативні риси (кар'єризм, егоїзм, лінощі, гордощі, переважання матеріальних інтересів над духовними, недостатня виконавча дисципліна тощо) [1, с. 27].

Встановлення таких вимог дасть підстави вести мову про появу додаткових гарантій, які будуть спрямовані як на забезпечення стабільності розвитку державної служби та ефективності діяльності державного службовця, так і на захист державного службовця від необгрунтованого звільнення чи застосування заходів впливу.

Отже, у питанні щодо вимог, які висуваються до персоналу органів державного управління, можна дійти такого висновку: якісна характеристика кадрового потенціалу державної служби в Україні та здатність корпусу державних службовців до виконання покладених на них завдань безпосередньо залежить від тих параметрів діяльності державних службовців, що встановлюються вимогами, які до них ставляться, а тому вимоги, що висуваються до персоналу органів державного управління є фактором, який безпосередньо впливає на можливість нормального функціонування держави, якість та ефективність усього державного управління й забезпечення прав, свобод та законних інтересів особи.

Література:

1. Зінченко О. Погляд на підвищення ефективності державного апарату в Україні [Текст] / О. Зінченко // Вісник державної служби управління України. – 2005. – № 3. – 27.
2. Кагановська Т. Є. Характеристика вимог, що висуваються до персоналу органів державного управління [Текст] / Т. Кагановська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=3047>.

3. Клімушин П.С. Кваліфікаційні вимоги до інформаційної компетентності державних службовців [Текст] / П. Клімушин // Теорія та практика державного управління : зб. наук. праць. – Х. : Магістр, 2011 – Вип. 2 (33). – С. 364–365.

4. Шевченко Д. Нові правила державної служби [Текст] / Д. Шевченко [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=123>.

***Науковий керівник:** завідувач кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна, к.ю.н, доцент Кагановська Тетяна Євгенівна*